

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad vlády České republiky

Kvalita a financování ve dvou komparativních analýzách

Projekt *Systemová podpora rozvoje adiktologických služeb v rámci integrované protidrogové politiky*

Gaziza Lutseva, Renáta Remešová

6. června 2019 | Praha

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad vlády České republiky

Komparativní analýza zahraničních modelů zajištění kvality adiktologických služeb a výběr prvků využitelných v prostředí ČR

Komparativní analýza zahraničních modelů zajištění kvality adiktologických služeb a výběr prvků využitelných v prostředí ČR

- V roce 2017 byla v rámci podaktivity KA 2.2 společnosti BDO s.r.o. v rámci vyhlášené veřejné zakázky zpracována *"Komparativní analýza zahraničních modelů zajištění kvality adiktologických služeb a výběr prvků využitelných v prostředí ČR"*

Srovnání vybraných charakteristik

Charakteristika /země	Německo	Nizozemsko	Polsko	Rakousko	Spojené království
Rezortní gesce	MZ	MZ + MPSV	MZ	MZ + MPSV	MZ + MPSV
Rezortní zařazení adi služeb	Zdravotně-sociální služby		Zdravotnické služby s přesahem do sociálních	Zdravotně-sociální služby	
Cíle systému	Zlepšení kvality poskytovaných služeb				
Standardy kvality služeb	Léčba – různé typy standardů od různých institucí	Jedna verze obecných standardů pro typy péče	Jedna verze akreditačních standardů pro služby pobytové léčby	Léčba – jedna verze min standardů kvality na federální úrovni	Léčba – dva typy akreditačních standardů povinné vs. nepovinné
	Prevence – rozdílná praxe spolkových zemí			Standardy prevence jen na úrovni spolkových zemí	Prevence – jedna verze standardů

Charakteristika /země	Německo	Nizozemsko	Polsko	Rakousko	Spojené království
Systém je standardně zaveden do praxe	NE – odlišná praxe podle spolkové země, typu služby a plátce ANO – pouze pro pobytovou léčbu	Pouze pro služby léčby (pro prevenci a minimalizaci rizik nikoli)	NE	Léčba – NE Prevence – ad hoc hodnocení nových projektů	Léčba a minimalizace rizik – ANO Prevence - NE
Rok zavedení systému do praxe	2015 – pro pobytovou léčbu	Od roku 2013	Dosud není do praxe zaveden standardně	Dosud není do praxe zaveden standardně	Od roku 2010
Proběhla evaluace systému	NE	ANO – pouze revize dokumentace	NE	NE	NE

Charakteristik a/země	Německo	Nizozemsko	Polsko	Rakousko	Spojené království
Závaznost účasti v systému	Nejednotná praxe	Podmínka pro uzavření smlouvy s ZP	Dobrovolná účast	Podmínka pro získání fin. prostředků	Léčba - podmínka pro licenci k poskytování služby (kromě min rizik) Prevence - dobrovolná
Sankce za nenaplnění standardů	Liší se podle hodnotitele – výzva k nápravě, pozastavení či zákaz činností/plateb	Služba nesmí být poskytována	Není	Správní pokuta	Správní pokuta Neudělení/neobnovení akreditace
Výhoda za naplnění standardů	Finanční zvýhodnění služby a záruka financování				

Hlavní zjištění I

Z porovnání se systémy /modely zajištění kvality služeb vyšly závěry, že se český systém certifikací RVKPP zdá být:

- nejlépe popsán ve veřejně dostupných dokumentech,
- vytvořený pro všechny existující typy adiktologických služeb (prevence, léčba a rehabilitace, minimalizace rizik),
- standardně a v dané podobě nejdéle zaveden do praxe pro všechny typy adiktologických služeb,
- srozumitelně a transparentně nastaven pro všechny jeho účastníky,
- srovnatelný co do procesních úkonů a vícestupňového systému hodnocení

Hlavní zjištění II

Zjištěné slabé stránky:

- Tři systémy hodnocení kvality (v oblasti léčby): Certifikace odborné způsobilosti služeb pro uživatele drog RVKPP (Úřad vlády ČR), Registrace a inspekce sociálních služeb MPSV, Hodnocení kvality a bezpečí poskytovaných zdravotních služeb MZ.
- Uvedené systémy, které se odlišným rozsahu podílejí na zajištění kvality adiktologických služeb, jsou v různé míře **duplicitní, realizovány nekoordinovaně a navzájem neuznatelné.**
- Další výraznou slabou stránkou je – na rozdíl od srovnávaných zemí EU – v ČR přetrvávající **rezortismus**

Doporučení změn v institucionálním rámci

- zavést zákonnou oporu pro Certifikace odborné způsobilosti služeb pro uživatele drog RVKPP,
- změnit statut adiktologických služeb na zdravotně-sociální,
- zamezit duplicitám výše uvedených tří systémů zajištění kvality adiktologických služeb minimalizace rizik, léčby a rehabilitace,
- zavést institut vzájemného uznávání mezi výše uvedenými třemi systémy zajištění kvality adiktologických služeb,
- zavést do systémů zajištění kvality adiktologických služeb licenční systém opravňující k poskytování služby, případně zavedení zákazu/pozastavení poskytování služby při vážném nenačnění standardů,
- jednotně zavést záruku stabilního financování služeb na dobu platnosti certifikátu kvality služby i pro další plátce, nejen ze strany RVKPP

➤ Návrh doplnění dílčích prvků do procesu certifikací

- zvážit prodloužení platnosti certifikace z nejvýše čtyř na nejvýše pět let,
- zvážit zavedení možnosti upustit při opakované certifikaci služby od místního šetření,
- zvážit znovuzavedení sebehodnotícího formuláře jako součásti žádosti o certifikaci,
- pro cílené šetření doplnit jako další důvod případ přestěhování služby,
- v zájmu uznávání certifikací RVKPP a inspekcí MPSV zajistit, aby v certifikačním týmu byl alespoň a nejvýše jeden inspektor.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad vlády České republiky

Komparativní analýza nástrojů financování

R. Remešová, L. Svobodová, A. Rod, R. Soběhart

6. června 2019 | Praha

➤ Struktura analýzy

- Současný systém financování služeb pro osoby závislé a závislostí ohrožené v ČR
- Nástroje financování adiktologických služeb v ČR
- Nástroje financování adiktologických služeb v zahraničí
- Výsledky dotazníkového šetření, fokusních skupin a pracovních skupin workshopu
- Závěry a doporučení

➤ Současný systém financování adiktologických služeb v ČR

Úrovně financování

- Centrální (státní rozpočet)
- Regionální (krajské a obecní rozpočty)

Zdroje financování

- Prostředky státního rozpočtu distribuované ústředními orgány státní správy (RVKPP, MPSV, MŠMT, MZ, MSp)
- Rozpočty samospráv
- Evropské strukturální a investiční fondy
- Zdravotní pojišťovny
- Nákup služeb
- + dary, půjčky

➤ **Nástroje financování adiktologických služeb v ČR**

Nástroje financování

- Jednoleté dotace
- Víceleté financování
- Dotace ex-post
- Platba za výkon
- Nákup služeb

Kritéria hodnocení

- Administrativní náročnost
- Objektivita stanovování výše podpor
- Flexibilita
- Stabilita
- Kontrolovatelnost a ověřitelnost vynaložených prostředků
- Naplnění principu 3E
- Transparentnost
- Přenositelnost do protidrogové politiky ČR (zahraniční nástroje)

Nástroje financování

> adiktologických služeb v zahraničí

- > Platba za výsledky
(Payment by results)
- > Platba za výstupy
(Payment by outcomes)
- > Vyrovnávací platba
(Compensation)

➤ Metody sběru dat

➤ **Fokusní skupiny**

- Jedna s příjemci a jedna s poskytovateli finančních prostředků
- Celkem 20 účastníků, poměrové zastoupení zkušeností s nástroji financování

➤ **Dotazníkové šetření**

- Elektronický, n = 153
- Určen institucím poskytující služby osobám závislým nebo závislostí ohroženým

➤ **Pracovní skupiny workshopu**

- Diskuse o aktuálním nastavení nástrojů financování
- Požadavky na nový systém financování

> Výsledky dotazníkového šetření

- > Nejčastějším zdrojem financování jsou jednoleté dotace (80 %), víceleté dotace (31 %), platba za výkon (21,7 %)
- > Nejhůře hodnoceny jednoleté dotace
- > Nejlépe hodnoceny víceleté dotace – větší volnost při nakládání s prostředky, eliminují problém s cash-flow, menší administrativní tlak

Kritéria	Jednoleté dotace	Víceleté dotace	Dotace ex-post	Platba za výkon	Nákup služeb
Administrativní náročnost	53,27	75,81	42,35	75,13	80,59
Objektivita stanovování výše podpory	85,31	109,68	95,76	113,17	102,72
Transparentnost	71,72	84,76	78,24	80,85	82,15
Stabilita	92,59	138,89	104,17	133,10	108,02
Naplnění principu 3E	48,50	58,02	45,90	57,16	50,23
Kontrolovatelnost a ověřitelnost vynaložených prostředků	86,06	95,62	92,89	91,52	96,99
Flexibilita	61,45	82,88	65,73	82,88	81,45
SUMA	498,90	645,67	525,03	633,80	602,16
Vážený průměr	7,13	9,22	7,50	9,05	8,60

Výsledky dotazníkového šetření II – největší problémy

- Nejistota, která plyne z vícezdrojového financování (71%)
- Administrativní náročnost (67%)
- Nedostatek finančních prostředků (54%)
- Problémy s cash flow (41%)

➤ Výsledky pracovních skupin workshopu

Požadavky na nový systém financování:

- Klást důraz na výsledek (upozadit procesy ve státní správě)
- Nastavení rovnoprávného postavení adiktologických služeb
- Možnost volněji čerpat či přesouvat finanční prostředky
- Snížit počet poskytovatelů finančních prostředků
- Sjednocení podmínek žádostí, min. administrativní náročnost, rychlejší schvalování, větší využívání e-govenmentu
- Stabilní a transparentní systém, víceleté financování
- Zachování kvality, ujasnění definice adiktologických služeb, vytvoření sítě
- Objektivní posuzování v oblasti podpory a žádostí

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad vlády České republiky

Děkujeme za pozornost.

www.rozvojadiktologickychsluzeb.cz

Kontakty:

Renáta Remešová, e-mail: remesova.renata@vlada.cz

Gaziza Lutseva: e-mail: lutseva.gaziza@vlada.cz

6. června 2019, Praha